

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se returnează.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf., Max. Augenthaler & Emerich Lesser, Heinrich Schickel, Rudolf Wosar, A. Oppelt Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colecționi.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața nr. 30, etajul I.
Tergul Inului Nr. 80, etajul I.
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 66.

Brașov, Miercuri 24 Martie (5 Aprilie).

1899.

Nou abonament

1a.

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Aprilie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei nôtre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 „
pe trei luni . . . . . 3 „
pe o lună . . . . . 1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . franci, 40
pe șase luni . . . . . „ 20
pe trei luni . . . . . „ 10
pe o lună . . . . . „ 3.50

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

„Secțiunea naționalităților“.

Ce a fost și ce este așa numita „secțiune a naționalităților“, ni-o spune și ni-o ilustrază în mod destul de viu și convingător notarul anonim al lui Banffy, care prin broșura cu pricina a aprins în onôrea fostului său șef un foc bengalic, ca să ilumineze căderea lui cu tricoulul „erei celei mai șoviniste maghiare“.

Banffy își atribuie, ca cel mai mare merit, că a înființat această secțiune în resortul presiului ministerial cu menirea de-a concentra acolo întreaga acțiune a poliției de stat, îndreptată în contra naționalităților.

Diarul „Hazánk“ din Budapesta se ridică acum în contra acestei instituțiuni create de Banffy, dicând, că după căderea acestuia ea n'are înțeles de a mai fi, mai ales, că în cestiunea naționalităților n'a produs nici un rezultat real, ér față cu opoziția maghiară a comis o mulțime de păcate de neiertat, agitând în contra ei la alegerile dietale și folosindu-se de cestiunea naționalităților ca armă pentru a denunța opoziția maghiară în fața țării, că lucră în favorul dușmanilor ei. Ca dovadă cum lucra compania Banffy-Jeszenszky, ca să născocescă conspirații și revoluțiuni, când avea lipsă să ațite opiniunea publică maghiară în contra pașilor opoziției, fôia din cestiune, cum se pôte vedé din articolul ei ce-l reproducem mai jos, citează scirile revoluționare puse în curs când cu discuția asupra premiului pe zahăr.

Articolul lui „Hazánk“ ne aduce aminte de o acțiune de alarmare și calumniare în stil mare, ce a fost pus'o în lucrare „secțiunea naționalităților“ la începutul anului 1898 și față cu care „conspirația dela Karlsbad“ era nimica totă. Înțelegem aici comedia cu „proclamațiunile revoluționare valahe“ și cu perchisițiunile la preoții români de pe la noi și din

diferite alte ținuturi pentru aflarea acelor proclamațiuni, despre cari s'a constatat mai în urmă, că au fost fabricate în Budapesta.

Afacerea acésta, care a ținut opiniunea publică unghurască fără deosebire de partid — căci scim din faimôsa broșură, că Banffy le dedea tuturor foilor unghuresci fără deosebire „informațiunile adevărate“ despre starea lucrurilor între naționalități — două luni de zile în cea mai încordată escitare și alarmare și care prin telegramele mincinoase, rătăcioase și tendențioase ale biroului de pressă din Peșta a fost alarmat și străinătatea, acésta afacere dicem, a fost pusă la cale asemenea pentru a spăria deoparte și a îmblândi opozițiunea maghiară, care devenia tot mai incomodă lui Banffy, ér de altă parte spre a pregăti în opiniunea publică maghiară tărémul pentru legea lui Wlasics despre ajutorarea preoțimei din partea statului, prin care s'a inaugurat o deosebită inspecțiune polițienescă asupra preoțimei nemaghiare din partea guvernului și a organelor sale.

Ei bine, opoziția maghiară — și acesta este marele ei păcat — a conlucrat bărbătesce în cazul acesta, ca și în cele mai multe alte căsurî, cu polițaii și cu detectivii lui Banffy-Jeszenszky. „Magyarország“, care mai târziu a stat în fruntea obstrucțiunii ce avu de scop răsturnarea lui Banffy, mergea în răspândirea scirilor alarmante mână 'n mână cu „Pester Lloyd“ și cu toate codițele oficiale și semificțioase guvernamentale. Și celelalte foi opoziționale secundau din răspuțeri acțiunea întreprinsă pentru sugrumarea „revoluțiunei valahe“, ce se dicea, că se pregătesce în secret cu scop de a nimici statul ungar.

Este prin urmare lucru cutezat când „Hazánk“ vré să încarce totă răspunderea pentru acest soi de miserabile uneltiri în contra păcii și a liniștei dintre locuitorii țării, numai în spinarea faimôsei secțiunii a lui Banffy-Jeszenszky.

Acésta secțiune, fatală și nenorocită în concepțiunea ei, și și mai fatală și nenorocită în acțiunea ei distrugătoare și disolvantă a tuturor legăturilor morale între factorii vieții de stat, precum și a vașei și a autorității statului însuși, nu putea să producă nici jumătate din stricăciunile ce le-a produs de fapt, decât nu se bucura de sprijinul efectiv al pressei opoziționale maghiare, și adaugem, că și al conducătorilor opoziției parlamentare.

Ca să rămânem la cazul flagrant despre care am făcut amintire mai sus, întrebăm: De ce nu s'a aflat în dietă măcar un singur Maghiar opozițional, care să și fi ridicat vocea în contra machinațiunilor puse la cale de secțiia din presiul ministerial, deși în acésta afacere a „revoluției valahe“ s'a vedut silit guvernul mai în urmă a declara pe față prin organele sale de publicitate, că totul a fost numai o miserabilă născocire „pentru a face senzațiă și a

alarmă lumea“. Ba șefii „secțiunei naționalităților“ au mai avut nerușinarea să dea — pentru a-și acoperi mai bine retragerea — lecții de mai bună purtare pressei maghiare atât de iubitoare de scandal.

De ce, dicem, nu s'a găsit nici chiar din grupul lui „Hazánk“ măcar unul singur, care sciind prea bine, că acele machinațiuni urmăreau în parte scopuri rele și față cu opoziția maghiară, să se fi ridicat în dietă contra lor?

Din espunerile lui „Hazánk“ ar resulta, că cel puțin cei-ce sunt grupați ađi în jurul acestei foi își vor deschide ochii mai bine de aci încolo față cu uneltirile de soiul celor, cu cari și-a câștigat un așa trist renume Banffy.

De le va succede campania întreprinsă pentru desființarea acelei faimôse secții, cu atât mai bine pentru ei, cari, se vede, că țin așa de mult la „epoca lezei, dreptului și a dreptății“. Decă însă motivul acestei campanii n'ar fi decât simțul de răsbunare față c'o instituțiune, care a cauzat atâta rău opoziției maghiare cu ocașiunea alegerilor dietale, precum și atunci când alarma țera, că acțiunea opoziției ajută numai aspirațiunilor destructive ale naționalităților, — atunci păcat de ostentelă, căci și de va reuși campania, ei nu vor dobândi depărtarea răului, ci numai a unui semn esterior al lui.

Și decă pretensiunea de a-se desființa acea secțiia, în care se concentra totă acțiunea polițienescă a regimului Banffy față cu naționalitățile și care era semnul distinctiv esterior al despotismului eserciat în contra acestora, nu se basază cătuși de puțin pe simțul de dreptate și de echitate față cu poporele nemaghiare, ci numai și numai pe considerațiuni ale împăciuirii între Maghiari — atunci va fi delăturat prin cassarea secției acel semn esterior al răului, dér răul însuși și causele lui vor rămâne în ființă, și regimul polițienesc cu măsurile lui despotice reacționare va dăinui mai departe spre cea mai mare stricăciune a intereselor mai înalte de consolidare a statului, ér mult lăudata „epocă“ a „legei, dreptului și a dreptății“ se va reduce la o nouă farsă jucată în detrimentul acestor mari interese.

Pactul. Din Viena se scrie, că săptămâna acésta guvernul austriac va incepe tractări cu ministrul-președinte Szell și ministrul de finanțe Lukacs cu privire la pact. Spre scopul acesta cei doi miniștri unghuresci vor merge la Viena.

Dietele provinciale din Austria. Fôia oficială austriacă publică o patentă împărătescă, prin care se convôcă dieta provincială din Tîrol pe ziua de 11 Aprilie, dieta provincială din Istria pe ziua de 15 Aprilie și dietele provinciale din Goriția-Gradișca și Triest tot pe ziua de 15 Aprilie.

Conferența pentru desarmare. „Vaderland“ din Haga scrie între altele, că guvernul de acolo nu are până acum nici o scire, că guvernul rusesc s'fi amânat trimiterea invitărilor pentru conferența internațională. Din potrivă e sigur, că invitările se vor trimite săptămâna acésta, ér conferența se va întruni negreșit în 18 Mai. Informațiunile diarelor străine despre participarea Papei, sunt neesacte. Nu este adevărat, că Austro Ungaria și Franția ar fi cerut, ca Papa să fiă invitat, căci peste tot despre invitarea Papei nu pôte fi vorba din momentul ce s'a stabilit, că invitate vor fi numai statele, cari au armată proprie. Dela 1870 încôce Papa n'a fost reprezentat la nici un congres internațional.

„Hazánk“ despre „secțiunea naționalităților“.

Diarul „Hazánk“, organul grupului Szapary, stărue într'un articol intitulat „Faimôsa secțiia“ pentru desființarea „secțiunei naționalităților“ pornind tot din incidentul cestiunilor sulate de broșura banffystă, în direcția de a-se întreprinde o acțiune de sanare și îndreptare. Étă între altele ce scrie numitul diar:

„Am stigmatizat, cu tot dreptul, secțiia acésta (a naționalităților) câtă vreme a funcționat; e datorința nôttră să ne ocupăm cu ea și acum, în zilele împăcării și a împăciuirilor.

Așa credem, că împăciuirea nu e perfectă, câtă vreme va exista acésta secție în minister. În jurul alegerilor secțiia acésta și-a ingramădit atâtea păcate, încât chiar și numai acestea o fac vrednică de a fi ștersă din șirul instituțiunilor existente.

În cestiunea naționalităților secțiia acésta n'a luat nici o dispozițiune meritorie. Din contră a căutat, ca unele valuri ale cestiunei naționale să fie întrebuițate după cum cereau interesele trecătoare ale politicei guvernamentale. Tot-déuna, când opoziția iniția câte o acțiune mai energică în contra sistemului, acum nimic cu deservire: secțiia acésta alarma în gura mare presa ce-i stătea la dispozițiă cu sciri sensationale și denunța în fața țării opoziția, că lupta acesteia pentru drept, lege și dreptate servește la întărirea aspirațiunilor neleale ale naționalităților.

Că așa a fost, n'avem să ne provocăm decât la discuția asupra libertăței de pressă și la luptele pentru pactul cu Austria și în legătură cu fiă-care voce mai energică opozițională vom afla scirile alarmante inspirate de faimôsa secție. D-l Jeszenszky negreșit își va mai aduce aminte de conspirația dela Karlsbad și de scirile revoluționare, lansete cu ocașiunea discuției, pentru guvern atât de amară, — asupra premiului pe zahăr, deși cu aceste sciri s'a usat secțiia și tocmai ele sunt motivul, că nici pe broșuri, nici pe alte acte eșite din secțiia nu mai dă nimica cel-ce cunôște împrejurările și are puțină pătrundere politică.

Și fiind-că acésta e situația pentru secțiia și pentru toate acțiunile sistemului apus, neluând afară nici cestiunea naționalităților: secțiia trebuie sistată simplu. Nu e nici o trebuință, ca în sinul presiunei ministeriale să se mențină o instituțiune, care-ți aduce aminte de „ministrul-polițial“, cu totul imposibil într'un stat de drept.

În cele din urmă, legea prescrie cercul de drept și de activitate al miniștrilor singulari, și centralizarea, care a adunat în prezidenția ministerială presa, poliția, toate raporturile vieții economice, chiar și alegerile: nu are drept de existență în epoca legii, dreptului și a dreptății.

Secția acesta nu mai are drept de existență; s'a tocit împreună cu conducătorul ei. Readucerea exceselor naționaliste între bariere legale, nu se face prin astfel de instituții de *ex-lex*. Prezidența ministerială e o instituție cu mult mai înaltă, decât se se potă menține prin detectivismul introdus de școala sistemului căzut, așa ca toate ministeriile se fiă puse sub controlă polițială.

„Politica de naționalitate a lui Banffy“.

VIII.

„Tot în urma inițiativei lui Banffy, ministrul instrucției a invitat pe rectorii celor două universități, precum și pe directorii școlilor speciale, ca să urmărească cu atenție încordată toate mișcările sociale și culturale ale tinerilor de naționalitate nemaghiară. Acolo unde răul s'a întins așa de mult, că sfaturile bine-voitoare și supravegherea riguroasă nu puteau ajuta nimic, cum dovedește cazul lui Bolcaș, Banffy nu s'a spăriat nici de procedurile cele mai severe. Pe Bolcaș, care în Oradea-mare a agitat în totă puterea cuvântului pe studenții români în contra maghiarimii și care la congresul internațional studențesc din Turin s'a purtat ca un denunțator, aproape ca un trădător de patriă, — l'a exclus nu numai din toate școlile superioare din țară, ci a decis, ca diploma pe care ar obține-o în străinătate să nu se echivalenze aici în patriă. Această hotărâre s'a stabilit, ca un exemplu pentru viitor. Șapte spre-dece studenți români dela Oradea-mare au comis fanfaronada, declarând, că se simt solidari în toate cu Bolcaș. Pedepșa lor a fost, că rectoratul Academiei de drept a respins pe toți dela înscrierea pentru al doilea semestru.

Putem fi convinși, că decă supravegherea se va îndeplini cu aceeași severitate, ca până acum, tinerimea nemaghiară a școlilor noastre superioare va găsi după câți-va ani în studii, ér nu în politică, mândria și datorită sa exclusivă.

Ér în lunile din urmă, — după cum am amintit deja la capitolul privitor al subvențiilor române, — Banffy a decis negocierii cu ministerul instrucției în interesul înființării unui serviciu de control, care va avé atribuția a largi drepturile de control ale M. Sale, prevăzute în lege, față de școlile și bisericile confessionale, ca îndeplinirea acestui drept de control să se facă mai sistematic și mai riguros sub raportul intereselor statului. Acest serviciu de control va fi chemat a desființa acea stare de nesuferit, ca unele școle să fiă pe pinierele spiritului antipatriotic dacoromân, séu panslav. Putem să ridicăm acum cestiunea, decă aceste demersuri ale lui Banffy nu vor rămâné acum pentru vecie un bun început?

* * *

Acele date fragmentare, pe cari le-am citat aici pentru caracterizarea politicii de naționalități a lui Banffy, se întind așa dîcînd asupra întregii vieți publice a statului și toate sunt ca nise arbori indicatori ai unei concepții politice naționale conduse de principii mari și conșiente. Critica opozantă, care caută nod și în papură, va puté socoti, ca o muncă neînsemnată și de amănunt, decă va smulge numai două trei date din acest ansamblu. Aceste fapte însă, cari par drept nise flăcuri, urmază să fiă apreciate ca formând partea integrantă a unui sistem de politică națională.

Apoi nu e permis să ignorăm, că cestiunea naționalităților e o învechită bolă organică a statului maghiar, care nu se poté vindeca cu o operație cesariană. Pentru vindecare e nevoie de o dietă liniștită și sistematică, care impune răbdare, știință

specială și multă abnegație. Aici se potrivește perfect acel des repetat proverb: să nu scie stînga ce face dreapta.

Discrețiunea e prima condiție a bărbatului de stat, care se angajează la vindecarea acestei boli organice a statului maghiar. Această discrețiune a oprit pe Banffy să aducă în discuțiunea presei acțiunile sale în cestiunea naționalităților, ca astfel să încerce a convinge opoziția, cât este de nedreptă când vrea să denege guvernării sale până și meritele adevăratului naționalism, până și meritul de a fi fost apărătoarea cea mai zelosă a celor mai sfinte interese naționale. Această discrețiune mă opresce și pe mine, ca acum când am încercat reconstruirea programului politicii de naționalitate a lui Banffy, să trec în dovedirea aserțiunilor mele peste înșirarea și comentarea simplă a faptelor, cari presupun, că sunt cunoscute de toți aceia, cari sunt atât de orientați în evenimentele vieții publice, pe cât se presupune, că poté fi orientat un cetitor de diare.

Nici n'am scris aceste rânduri, ca să apar individualitatea séu politica generală a lui Banffy. Nici individualitatea sa, nici direcțiunea politicii sale n'au nevoie de apărare; ér pe de altă parte, acum când capul opoziției învingătoare e amețit de voluptatea triumfului, când inima ei e plină de veninul nedrept al patimei de luptă, ar fi o naivitate nescrisă a cere recunoștință, indulgență séu apreciere pentru individualitatea lui Banffy dela adversarii acestuia.

Maghiarii și China.

I-a ajuns și pe Maghiari dorul de-a se avénta — în depărtatul Orient. Firesce, că nu ca putere de sine stătătoare, căci armată independentă ei nu au, nici flotă de război, séu măcar o cât de mică flotilă, peste care singuri să dispună. Dorul lor și-l'ar puté realiza numai în unire cu Austria: decă Austria va voi, bine, decă nu, n'au decât să-și învește dorul în haina resignării.

Una dintre foile ungurești din Peșta, anume „*Esti Ujság*“, a primit dela corespondentul séu vienes o scrisóre lungă, în care se aprețiază marile folose, ce le-ar avé monarchia austro-ungară, în special Ungaria, decă s'ar urma și din partea Austriei politica și esemplul celorlalte state față cu China, asigurându-și un teritoriu în „imperiul ceresc“. Scrisórea acésta este, nu-i vorbă, cam ilusionistă, dér are meritul de a desfășura planurile, cu cari se ocupă cei din sferele idealelor și a arăta gusturile și apetitul grandomanilor maghiari.

Se spune în ea, că nici ađi adevărata politică maghiară nu poté fi alta decât aceea, care au prescriș'o regii maghiari din casa Arpad și Anjou, adică Maghiarii trebuie să-și îndrepteze privirile spre Balcani, ér mai ales acum, când Rusia este ocupată atât de mult în Asia meridională și răsariténă — ar fi timpul cel mai potrivit pentru o înțeleptă politică orientală.

Au însă domni o nedumerire. Industria Austriei este mult mai dezvoltată, ca a Ungariei, prin urmare singur Austria ar avé folos dintr'o ocupațiune în China. Dér tocmai faptul acesta — dîc cei mai cuminți — trebuie să ne facă să dorim o ocupațiune chineză: Ungaria ar scăpa adică de concurența austriacă pe teren industrial, căci s'ar deschide industriei austriece un nou debușeu și Ungaria și-ar puté crea atunci propria ei industrie și s'ar face în cele din urmă independentă de Austria nu numai pe teren economic, ci și industrial.

Dér — continuă scrisórea — nu e tocmai sigur nici aceea, că o ocupațiune chineză ar aduce folose numai Austriei. Raporturile cu China n'ar fi numai de natură industrială, ci și comercială, ér politica economică maghiară trebuie să nisească față cu Balcanii și cu China, ca legătura în primul rând să se realizeze prin import. Tot ceea-ce e valabil pentru Balcani, trebuie să fiă valabil pentru politica comercială (maghiară) și față cu China.

Apoi ecă încă ceva. Maghiarii au în China un specialist al lor, *Farago*, care de decă de ani trăiesce acolo și care orî de câte-ori se întorce pe scurt timp între „frații“ săi de acasă, tot-ođenna predică printre ei, că și pentru Maghiari se deschide acúși loc în Asia orientală. Ungurul — dîc scrisórea mai departe — în tot locul în străinătate s'a dovedit ca escelent colonizator, așa că se poté admite ca sigur, că în China el ar ajunge la ramură verde mai curînd și mai eftin, decât în Austria. Pe lângă asta Maghiarul și în străinătate tot Maghiar rămâne, ceea-ce însă nu se poté dîce despre cetățenii austriaci.

Din toate acestea motive, fóia maghiară din Peșta crede, că opiniunea publică ungară ar saluta cu bucurie o expediție către China, decă — acest afurisit „decă“ — cercurile normative ar proiecta într'adevăr așa ceva. —

Haid' dér la China! Pécac că Banffy s'a dus, cum s'a dus. De ar fi mai stat el, „marele meșter“, în fruntea politicii maghiare, ce mai scii, poté că ar fi făcut și minunea asta. Dér așa nu scim, dșu, ce va fi.

SCRIRILE DILEI.

— 23 Martie v.

† Comandorul și profesorul B. E. Maineri. Cetim în „Liga Română“: Comandorul și profesorul B. E. Maineri a murit la Roma, în etate de 65 ani. Maineri era unul dintre cei mai distinși publiciști, aparținînd acelei falange de ómeni mari și de apărători glorioși ai drepturilor naționalităților, acelei generații puternice, care a dat ómeni iluștri în toate ramurile cunoștințelor omenesci. Tóte cestiunile cu privire la România și la Români Maineri le-a tratat cu multă tărie prin diarele italiene. A scris multe articole cu privire la cestiunea Evreilor, a apărut cu tărie drepturile Românilor la independență și la proclamarea Regatului. Maineri era amic intim cu marele Cairoli, președintele consiliului de miniștri și ministru de externe la Roma, tocmai în momentul când țera noastră proclama Regatul. El a luat o vie parte la recunoșterea imediată a României de către Italia.

O nunță jidovésca și dansul „Ardeleana“. Din M. Telegd ni-se împărtașese următoarea scire curioasă: În 12 Martie s'a cununat aici Evreul Rosenfeld cu Evreica Regina Braun. Nunta avea să se țină într'o casă privată, dér fiind locul prea strîmt, toți óșpeții s'au dus la otel pentru a-și petrece, cei tineri cu jocuri, ér bătrânii cu cîntece. E lucru îndeobște cunoscut pe aici, că Jidanilor le plac fórté mult horile și dansurile noastre românesce. Dirigenții celor două muzice, fiind nise jidani din Bihor și Arad, sciu escelent să cânte frumosul și minunatul nostru joc „Ardeleana“. Ei începură decă se cânte „Ardeleana“ și s'a născut o însuflețire și voiă bună în sală, cum rar mai poți vedé. Toți, cu mic cu mare și din tóte salele, se adunară în sala de joc, privind cu admirație hora veselă și mare. De sigur, petrecerea s'ar fi continuat tot astfel până târziu, dér fiind-că frumosul dans românesc atrăsese în jurul séu și publicul conșument, proprietarului hotelului nu i-a convenit acésta. Muzicii i-s'a interzis de a mai cânta în sala de dans. De aci s'a iscat o cértă înflăcărată, care de bună sémă nu s'ar fi terminat fără vésare de sânge, decă n'ar fi intervenit d-na Grünfeld și d-l Vasilie Dan, cari au încunjurat bătaia. Nunta de altmîntrelea a succes fórté bine.

A dona prelegere populară, aranjată la inițiativa comitetului despărțământului brașovean al Asociațiunei, s'a ținut Dumineca trecută în Ghimbav. Sarcina, de a ținé acésta conferență, a binevoit a-o lua asupra-și d-l medic Dr. G. *Baulescu*. Fiind însă d-sa împedecat de-a se puté prezenta personal, prelegerea lucrată de d-sa a fost cetită prin d-l profesor de muzică Timoteiș *Popovici*, membru în comitet, care s'a prezentat în comună însoțit de d-l profesor

Petru *Ciorogariu*, ca delegați din partea despărțământului. Prelegerea, fiind de actualitate, a fost ascultată cu viu interes de popor, tratând cestiuni de igienă. În fine d-l administrator parochial Ios. Comanescu mulțumi delegaților pentru ostenéla, arătând, că de folositoare sunt asemenea prelegeri pentru popor și esprimând dorința, ca să se țină cât mai des astfel de prelegeri, apelând cu deosebire în acest scop la ajutorul d-lor profesori dela școlile române din Brașov.

Academia de științe și arte a Slavilor de Sud. Academia Croaților, Academia, ce se dîce a „Slavilor de Sud“, este una din instituțiunile cele mai serioase și mai productive în acest gen. Ea a fost înființată mai ales în urma donațiunei generóse de 50.000 florini, făcută în 1859 de către Episcopul Strossmayer. Inaugurarea solemnă a lucrărilor sale s'a făcut abia în 1867. Strossmayer fú ales protectorul Academiei, ér canonicul Dr. Racky președintele ei. Trei decenii au trecut abia în viața intelectuală a Slavilor meridiani, și Academia poté fi deja mândră de materia-țele științifice adunate de ea, de publicațiunile importante, pe cari le a dat la lumină. Deși începuturile ei au fost modeste și cu tóte că a avut să învingă multe dificultăți, ea totuși e reușit, grație energiei și patriotismului fundatorilor săi și a primilor săi membri, să realizeze visul urmărit din secolul al XVII de către Slavii din Sud, de a constitui la Agram, în Croația, un centin științific. Actualmente Academia croată cuprinde trei clase: clasa științelor filologice și istorice, clasa științelor filosofice și juridice și clasa științelor matematice și naturale. Crearea unei a patra clase — clasa séu secțiunea de estetică și artă — a fost rezervată pentru mai târziu. Averea Academiei a crescut considerabil de-atunci încóac. Ea se urcă acum aproape la un milion de florini.

S'au dat lui Belzebug. Inspectorii ungurești de școle își continuă cu zel vrednic de-o cauză mai bună „opera“ lor de maghiarizare. După cum se anunță din *Sopron*, inspectorul școlar Szabó K., care pe de-asupra mai e și consilier r., a provocat tótă dăscălima de sub satrapia lui, să-și maghiarizeze numele. Bieții dascăli s'au plecat și cei slabî de ânger au preferit mai bine a-se supune poruncei lui, decât a-și păstra vechile nume moștenite dela părinți — adică și le-au maghiarizat. Este și acésta un merit al „noiei ere“.

Pentru clădirea unei biserici românesce în comuna Ciachi-Gărbău, din comitatul S.-Dobăca, credincioșii acelei comune se străduesc de mult și prin jertfele lor au și ajuns să clădescă o parte din biserică, care are să fiă solidă și frumoasă. Mijlócele însă nu i-au ajutat să potă termina clădirea, așa că astăđi se află într'o mare crisă. Zelosul lor preot, d-l Iovian *Andreu*, care atâtea jertfe a adus întru clădirea acestei biserici, a luat acum asupra-și sarcina să întreprindă însuși o colecță avînd în acest scop autorizația autorităților. D-sa se află actualmete în Brașov. Cei ce vor sprijini colecța întreprinsă de d-sa, vor face un bun și ne'ndoiș serviciu.

O ordinațiune contra comercianților jidani în Rusia. Din Petersburg se telegrafază, că ministerul rusesc a dat o ordinațiune, după care în Moscva și în celelalte orașe din guvernamentul Moscvei, Jidanilor numai în acel cas le este permis a purta comerțiul, decă vor dobîndi licență dela ministrul de finanțe și decă vor avé aprobarea guvernorului. Acésta licență va trebui să fiă înoită tot la 10 ani.

Apel pentru înființarea unei biblioteci. Despărțământul Alba Iuliei al Reuniunei înființatorilor români gr. cat. voește a-și înființa și el o bibliotecă, dér neputându-o face din mijlócele proprii, a dat un apel, subscris de d-nii Ioan *Pampu*, învătător primar în Alba-Iulia, ca președinte și St. *Florea* ca controlor, apelând la toți binevoitorii și sprijinitorii progresului și causei școlare, ca să binevoescă a-l sprijini

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Aprilie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de corone ung. 4%	97.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.40
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.30
Bonuri rurale ungare 4%	96.30
Bonuri rurale croate-slavone	96.50
Impr. ung. cu premii	163.25
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	—.—
Renta de argint austr.	101.—
Renta de hartie austr.	100.80
Renta de aur austr.	120.25
Losuri din 1860.	130.40
Actii de-ale Banței austro-ungară	926.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	397.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	370.35
Napoleonilor	9.56 1/2
Marcă imperială germane	59.02 1/2
London vista	120.50
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	100.75
Note italiene	44.30

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Aprilie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.46
Napoleonilor Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Marcă germane Cump.	58.50	Vënd.	—.—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Nr. 4350—1899.

Concurs!

Se escrie concurs pentru ocuparea postului de practicant forestier, devenit vacant la orașul Brașov. Leafa anuală 500 fl., banii de locuință 120 fl., deputat de lemne de fag 24 metri și quinquenalele de câte 100 fl. prescrise de statut.

Reflectanții asupra acestui post au de a-și așterne până în 15 Maiu a. c. la prânz 12 ore la acest magistrat petițiunile provădute cu atestată de moralitate, cu documentele asupra cunoșterii celor 3 limbi ale patriei, cu documentele asupra săuătății corporale, precum și acele asupra absolvirii studiilor forestierale la o școlă superioară.

Brașov, 15 Martie 1899.

552,1—2. Magistratul orașenesc.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătești costă numai

fl. 2.80	stofă bună
fl. 3.10	" "
fl. 4.80	" "
fl. 6.—	" "
fl. 7.75	" fină
fl. 9.—	" mai fină
fl. 10.50	" foarte fină
fl. 12.40	" engleză
fl. 13.95	" Kamgarn

lână curată

Depozitul fabricii de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.** Mostre gratis și franco. — Liferare conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică, are mare avantaj. Spre lămurire următoarele: Adolf Kraus, comerciant de postavuri în Budapesta dă croitorului pentru comanda făcută la el de fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., de fl. 20, un costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin gratis.

Afară de această are croitorul rabat 3 fl.— per metru și 20%.

12—24.509.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Adminstr. „Gazetei Trans.“

„FURNICA“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Cassei de economii „FURNICA“, societate pe acțiuni, se invită prin această în virtutea § lui 16 al statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Făgăraș, Mercuri în 3 Maiu 1899 st. n. la 10 ore a. m. in localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunei, bilanțul anului 1898 și raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Fixarea prețului mărcilor de prezență pentru direcțiune și pentru comisariul de di.
4. Alegerea conform §. 30 din statute a 3 membrii în consiliul direcțiunei în local celor eșii.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune la cassa societății, sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, acțiunile lor și eventual dovețile de plenipotență cel mult până în 2 Maiu st. n. 1899.

Făgăraș, în 17 Februarie 1899.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului.

A C T I V E:			P A S I V E:		
	florini	cr.		florini	cr.
Cassa în număr.	9,033	30	Capital social		
Cambii escomptate	557,426	55	300 acțiuni à fl. 200.	60,000	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	38,882	—	Fondul de rezervă	22,050	—
Efecte	3,316	96	Fondul de pensiuni al funcționarilor.	3,324	80
Realități	44,129	85	Fondul de garanță pentru diferiți ramii de operațiuni	2,533	29
Diverse conturi debitoare	1,495	75	Depuneri spre fructificare	487,575	02
Mobilier			Cambii reescomptate	62,757	90
După amortisare de fl. 515,25 cr.			Dividende neridicate	28	—
	463	73	Interese transitoare anticipate și diverse conturi creditore	8,172	65
			Profit curat	8,306	48
	654,748	14		654,748	14

Făgăraș, în 31 Decemvre 1898.

Basiliu Ratiu m. p.,
președinte.

Ioan Dejenariu m. p.,
contabil.

Membrii ai Direcțiunei:

Basiliu Stanciu m. p., Iuliu Dan m. p., Dr. Ioan Turcu m. p., Demetriu Chisierianu m. p., Maximilian Receanu m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confrontându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Făgăraș, în 25 Faur 1899.

Comitetul de supraveghiare:

Ioșif Lissai m. p. Gerasim Grama m. p. Gavrilă Cornea m. p. Ioan Ghimbășan m. p. Ioan Pop m. p.

Contul profitului și perderilor.

D E B I T:			C R E D I T:		
	florini	cr.		florini	cr.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	23,835	64	dela cambii escompt. fl. 36,446,16 cr.		
Spese:			dela imprumuturi pe		
Salarie, porto, diverse fl. 3,434,23 cr.			obligat. cu caventi fl. 2,728,41 cr.	39,174	57
Marce de prezență fl. 1,130,— cr.	4,564	23	Chirie:		
Contribuțiune:			dela casele societății	1,886	—
directă fl. 1,580,11 cr.			Tacse:		
10% contribuț. după			pentru transcrieri de acțiuni	16	—
interesele depunerilor			Provisiuni	511	62
spre fructificare fl. 2,333,37 cr.	3,913	48			
Arunc comunal.	916	84			
Amortisare:					
10% din mobilier	51	52			
Profit curat	8,306	48			
	41,588	19		41,588	19

Făgăraș, în 31 Decemvre 1898.

Basiliu Ratiu m. p.,
președinte.

Ioan Dejenariu m. p.,
contabil.

Membrii ai Direcțiunei:

Basiliu Stanciu m. p. Iuliu Dan m. p. Dr. Ioan Turcu m. p. Demetriu Chisierianu m. p. Maximilian Receanu m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat contul present și confrontându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Făgăraș, 25 Faur 1899.

Comitetul de supraveghiare:

Ioșif Lissai m. p. Gerasim Grama m. p. Gavrilă Cornea m. p. Ioan Ghimbășan m. p. Ioan Pop m. p.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.